

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3138/2017. (VI. 8.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Törvényszék 1.Gf.75.144/2016/5. sorszámú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője [Csetneki Ügyvédi Iroda (1051 Budapest, Hercegprímás utca 11., I. emelet)] útján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § szerinti alkotmányjogi panaszt terjesztett az Alkotmánybíróság elé a Fővárosi Törvényszék 1.Gf.75.144/2016/5. sorszámú ítélete és a Budai Központi Kerületi Bíróság 18.P.XXII./20.890/2015/29. sorszámú ítélete ellen, azok alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérve. Az indítványozó álláspontja szerint az ítéletek ellentétesek az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerinti jogbiztonság követelményével, a XV. cikk (1) bekezdése szerinti törvény előtti egyenlőség és a XV. cikk (2) bekezdése szerinti diszkrimináció tilalmának követelményével, valamint a XXIV. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes hatósági eljáráshoz való joggal.
- [3] 1.1. Az indítványozó alperes és a felperes között két alkalommal tervezési szerződés jött létre 2007. február 1. és 2007. május 1. napján. A tervek elkészítésének határideje az első szerződés esetében 2007. április 8. napja, a második szerződés esetében 2007. június 22. napja volt. Mindkét tervezési szerződésben a felek úgy állapodtak meg, hogy a számlákat a számla átadásakor egyenlíti ki az indítványozó. Az indítványozó tervezési díj fizetési kötelezettsége keretében 2007. és 2013. között 14 alkalommal részletekben teljesített, azonban teljes díjfizetési kötelezettségének nem tett eleget. Az indítványozó a felperes tervezési díjra vonatkozó számláját 2015. május 8-án vette át.
- [4] A felperes az indítványozó ellen kereset nyújtott be a Budai Központi Kerületi Bíróságon annak érdekében, hogy a bíróság kötelezze az indítványozót tervezési díj, valamint annak kamatai és perköltség megfizetésére. Érvelése szerint az indítványozó részletekben való teljesítése az elévülést megszakította, mivel az a tartozás elismerésének minősül. Az indítványozó ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte elsősorban a követelés elévülésére, másodlagosan a tervezési díj megfizetésére és a felperes hibás teljesítésére való hivatkozással. A bíróság a keresetet nagyobb részben megalapozottnak tartotta. A bíróság megállapította, hogy a felek a szerződéskötéskor a tervezési díj esedékességét a számla átadásához kötötték. Tekintettel arra, hogy az indítványozó a számlát 2015. május 8-án vette kézhez, az indítványozó elévülésre való hivatkozása nem megalapozott, mivel az esedékesség és az igényérvényesítés között 5 év még nem telt el.
- [5] Az indítványozó fellebbezésében kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását, a kereset elutasítását és a felperes perköltségben való marasztalását. A másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszék megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítékok megfelelő mérlegelésével a tényállást helyesen állapította meg, és túlnyomórészt helytálló az arra alapított érdemi döntése is. A törvényszék szerint az indítványozó helyesen hivatkozott arra fellebbezésében, hogy az elsőfokú bíróság tévesen értelmezte a perbeli tervezési szerződések azon rendelkezését, hogy a megbízó a számlákat készpénzben egyenlíti ki a számla átadásakor akként, hogy a felek a felperes követelésének az esedékességét a számla kiállításához kötötték. A törvényszék szerint e rendelkezések nem a tervezési díj esedékességére, hanem a számla kiegyenlítésének idejére és módjára vonatkoznak. A számla kiállításának elmaradása nem érintette ezért a perbeli követelés esedékessé válását. A törvényszék megállapította, hogy az indítványozó a felperesnek részletekben fizette meg a vállalkozói díjakat, a felperes pedig erre tekintettel helyesen hivatkozott az elévülés megszakadására. A kötelezettség indítványozó általi önkéntes teljesítése olyan tartozás elismerését kifejező ráutaló magatartásnak tekinthető, amely az elévülést megszakította. A törvényszék szerint a részletfizetésre tekintettel a perbeli követelés elévülésének a nyugvása is megállapítható.

A felperes – figyelemmel arra, hogy az indítványozó tartozását önként részletekben fizette – menthető okból nem érvényesítette az indítványozóval szemben perbeli követelését annak önkéntes teljesítése időtartama alatt. Az iratok alapján megállapítható volt, hogy az indítványozó 2014. január 21-én fizetett utoljára a felperesnek. A felperes 2015. január 21-én perbeli követelését keresettel érvényesítette az indítványozóval szemben.

- [6] 1.2. Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz. Alkotmányjogi panaszában előadta, hogy a részteljesítéssel kapcsolatban fenntartja korábbi álláspontját, mely szerint a részteljesítés az elévülést nem szakítja meg. Az indítványozó vitatja a bíróság álláspontját az esedékesség értelmezése tekintetében is.
- [7] Az indítványozó szerint a sérelmezett bírói döntés ellentétben áll az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében, a XV. cikk (1) és (2) bekezdésében és a XXIV. cikk (1) bekezdésében foglaltakkal. Az indítványozó a jogállamiság elvével kapcsolatban kiemelte, hogy annak elengedhetetlen eleme a jogbiztonság, amely az eljárási garanciákon keresztül biztosítja, hogy ki lehessen számítani a jogszabály szerint eljáró más jogalanyok magatartására. Az indítványozó szerint sérti a jogbiztonság követelményét az, ahogyan az eljáró bíróságok az ügyben érintett jogszabályokat és más jogforrásokat alkalmazták. A törvény előtti egyenlőség és a diszkrimináció tilalma tekintetében az indítványozó az igazságszolgáltatás egységére hivatkozott, valamint a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 2. és 7. §-aira. A tisztességes eljárás elve körében az indítványozó előadta, hogy a bírósági ítéletek következtében kiszolgáltatott helyzetbe került. Az indítványozó álláspontja szerint sérti a jogbiztonság követelményét és a tisztességes eljáráshoz való jogát a bíróságok – az indítványozó szerint az egységes joggyakorlattól eltérő – jogértelmezése. Az indítványozó előadta, hogy a tisztességes eljáráshoz való joga sérült azzal, hogy a bíróság a peres felek egybehangzó nyilatkozatával ellentétesen és okszerűtlenül állapította meg az esedékességet. Sérti az indítványozó tisztességes eljáráshoz való jogát, valamint a fegyverek egyenlőségének elvét az, hogy a bíróságok teret adtak a felperes – indítványozó szerint rosszhiszemű és rendeltetésellenes – joggyakorlásának. Az indítványozó szerint az is sérti a tisztességes eljáráshoz való jogát, hogy az eljáró bíróságok az alperesként előadott perbeli fő érveit indokolásukban nem cáfolták, arra nem tértek ki.
- [8] Az indítványozó az Emberi Jogok Európai Egyezménye 6. cikkének sérelmét is állította. Azonban a 6. cikk sérelme tekintetében az indítványozó a konkrét ügyre vonatkozó indokolást nem adott elő.
- [9] Az indítványozó ilyen okok mentén kezdeményezte a kifogásolt ítéletek alaptörvény-ellenességének megállapítását és azok megsemmisítését.
- [10] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében előírtak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság ezért tanácsban eljárva mindenekelőtt azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a törvényben előírt befogadhatósági feltételeknek.
- [11] A határidőben érkezett indítványt alkotmányjogi panasszal támadható bírói döntéssel szemben nyújtotta be az indítványozó. Az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette. Az indítványozó érintettsége egyértelmű, mivel az alkotmányjogi panasszal érintett bírósági eljárások alperese volt.
- [12] 3. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel.
- [13] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény hatálybalépése után is fenntartotta korábbi értelmezését, mely szerint a jogbiztonság önmagában nem alapjog, így a B) cikk (1) bekezdésének a sérelmére alkotmányjogi panaszt csak kivételes esetben – a visszaható hatályú jogalkotás és a felkészülési idő hiánya esetén {3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [14]–[17]; 3323/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [9]} – lehet alapítani. A panaszos sérelme viszont nem tartozik a fentiek szerint megjelölt kivételes esetek körébe.
- [14] Az indítványozó az alkotmányjogi panaszban az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes hatósági eljárás sérelmét jelölte meg. Figyelemmel azonban arra, hogy az alkotmányjogi panasz egyértelműen az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének, a tisztességes bírói eljárás sérelmét állítja, és ezzel egyidejűleg a tisztességes eljárás követelményének védelmi köréhez tartozó érvelést tartalmaz, így az Alkotmánybíróság a kifogásolt bírói ítélet alaptörvény-ellenességét az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése alapján vizsgálta meg.
- [15] A benyújtott alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdésében és a XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt jogok sérelmével összefüggő részében pedig valójában az ügyben meghozott, az indítványozó

számára kedvezőtlen bírósági döntések – az ügyben alkalmazandó jogszabályi rendelkezések értelmezésével kapcsolatos – megállapításainak tartalmi kritikája, amely nem vet fel alkotmányossági kérdést. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a bírói törvényértelmezés helyességét, valamint a bíróságok által mindezekből levont következtetéseket vitatja. Az indítványozó a bírósági ítéletek vizsgálatát tehát valójában nem alkotmányossági szempontból kérte, hanem azt kívánta elérni, hogy a tényállás megállapítása, valamint a tények értékelése, és az abból levont következtetések tekintetében elfoglalt bírói álláspontot változtassa meg az Alkotmánybíróság. Az indítványozó ténylegesen tehát azt kívánta elérni, hogy alkotmányjogi panasz nyomán az Alkotmánybíróság az eljáró bíróságoknak a bizonyítékok mérlegelése során kialakított álláspontját megváltoztatva állapítsa meg, hogy fizetési kötelezettsége elévült. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az indítványban foglalt indokok alapján nem állapítható meg alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés, továbbá olyan alaptörvény-ellenesség, amely az alapul szolgáló ügyben hozott bírói döntést érdemben befolyásolta volna.

- [16] Az Alkotmánybíróság megerősíti, hogy „[a]z egyes bizonyítékok súlyának értékelése, a bizonyítottság megítélése a bíróság mérlegelési jogkörébe tartozik. A bíróság mérlegelési jogkörébe tartozik, hogy egy konkrét ügyben milyen jognyilatkozatokat, jogcselekményeket ítél meg olyannak, amelyek az elévülés nyugvását eredményezik” {3181/2013. (X. 9.) AB végzés, Indokolás [28]}.
- [17] Az indítványozó az Emberi Jogok Európai Egyezménye 6. cikkének sérelmét is állította. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *f*) pontja alapján a jogszabályok nemzetközi szerződésbe ütközésének vizsgálatára az Abtv. 32. § (2) bekezdésben meghatározott indítványozói kör kezdeményezése esetén jogosult. Nincs azonban hatásköre az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panasz alapján indult eljárásban a bírói döntés nemzetközi szerződésbe ütközésének vizsgálatára.
- [18] Tekintettel arra, hogy a jelen ügyben nem merült fel olyan, a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvényellenesség, illetve alapvető alkotmányossági kérdés, mely az alkotmányjogi panasz befogadását indokolta volna, ezért az alkotmányjogi panasz – a fentiek alapján – nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt befogadhatósági feltételeknek. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a*) és *c*) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2017. május 30.

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1478/2016.

